SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 28. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 12, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 12-го ЛЮТОГО 1992. Ч. 28. РІК XCIX.

Л. КРАВЧУК НАЗВАВ ПРОБЛЕМУ КРИМУ ШТУЧНОЮ

Київ (ПС УРП). — В середу, 5-го лютого, в другій половині дня Президент України Леонід Кравчук дав пресову конференцію, під час якої назвав „штучною проблемою" питання Криму і Чорноморської фльоти. Становище України щодо фльоти не обмежується розподілом, — заявив Л. Кравчук. — Вона більш широка. „Ми вважаємо, що в Чорному морі не повинно бути атомної фльоти. Україна схвалює ініціятиву Туреччини про створення причорноморськими державами зони економічного співробітництва".

Далі Президент України пояснив, що нинішнє командування Чорноморської фльоти вважає, що її військова могутність повинна зростати. На думку Л. Кравчука це нереально, бо ні Україна, ні Росія не мають фондів на важкі кораблі. Вище командування це добре знає, тому й розглядає „Чорноморську фльоту як базу відпочинку для військових начальників, які раніше служили на півночі і сході". Президент Кравчук наголосив, що згідно зі становищем України „тут повинна бути зона миру і спокою". Повноваження між Україною і Кримською Автономною Республікою будуть розділені. Україна докладе всіх зусиль, щоб уникнути конфронтації.

Тим часом у Криму політична ситуація змінюється поволі на користь України. Над Міською Радою Севастополя піднято блакитно-жовтий державний прапор України.

На запитання про переселення в Україну німців, Л. Кравчук відповів, що до війни на території України було 400,000 німців, які жили в Миколаївській, Херсонській, Одеській, Запорізькій областях та в Криму. Отже вони, так само, як і татари, мають право на повернення. Це відновлення історичної справедливости, а ініціятива повернення походила від товариства німців „Відродження". Якщо німецьких родин приїде багато, то їм буде надано право на створення національного району. Крім того, Президент заявив, що німців готові прийняти також інші області України.

Президент Кравчук ще 23-го січня підписав указ про створення фонду для допомоги депортованим з України німців, згідно з законодавством про регабілітацію депортованих з України народів. На фонд допомоги переселенню німців покищо призначено п'ять мільйонів карбованців. Верховна Рада Кримської Автономної Республіки також ухвалила закон про права всіх репресованих народів і кримсько-татарський національний рух не заперечував проти цього. Тож російські звинувачення на адресу Кравчука в переманюванні німців та перехопленні допомоги з Німеччини не викликали міжнаціональних конфліктів у Криму чи в будь-яких областях України.

Конституцію Криму обговорюють у Москві

Симферопіль (УНІАР). — Звідси 6-го лютого на запрошення Президії Верховної Ради Росії до Москви виїхала група лідерів проросійського Республіканського Руху Криму (Р—РК), в тому числі голова виконкому РРК Володимир Кличніков, народні депутати Верховної Ради Кримської Автономної Республіки Юрій Мєшков, який є лідером РРК, і Віктор Мєжак.

Вони виступили недавно з ініціятивою збирання підписів на підтримку референдуму про вихід півострова із складу України. Лідери РРК візьмуть участь у роботі постійних комісій Верховної Ради Росії та Президії російського парляменту, а також у роботі конгресу патріотичних сил Росії, що проводиться за ініціятивою віцепрезидента Руцкого. За дорученням Верховної Ради Криму у Москві перебувають також кримські депутати Зарубін та Кизилов. Мета їхньої поїздки — консультації у комісії з законодавства і в конституційній комісії ВР Росії, щодо випрацювання конституції Криму.

Як стало відомо, командувач Чорноморської фльоти адмірал Касатонов 6-го лютого відбув до Миколаєва та Очакова, де частина моряків ракетного крейсера „Слава" та протичовнового корабля „Миколаїв" склали присягу на вірність Україні.

О. В. ПАСКА СТАВ ЄПИСКОПОМ-ПОМІЧНИКОМ

Філядельфія. — Апостольський Нунцій Архиєпископ Авґустин Качіявілліян у Вашінґтоні повідомив офіційно Митрополита Стефана Сулика, що 4-го лютого 1992 року Папа Іван Павло II, згідно із канонічним правом, номінував о. прелата д-ра Володимира Паску Єпископом - помічником Митрополита Сулика. Синод ієрархії Української Католицької Церкви на пропозицію ієрархів даної країни у тайному голосуванні вибирає кандидатів на єпископів. Тоді, коли виникає потреба, Ординарій місця подає три кандидатури для номінації, з-поміж яких Папа вибирає одного.

Отець прелат Володимир Паска народився 29-го листопада 1923 року у Елизабеті, Н.Дж., в родині Василя і Розалії Пасків. Після закінчення початкової школи, навчався у коледжі св. Василія у Стемфорді, а потім у коледжі св. Чарлза у Мериленд; ступінь бакалявра отримав у коледжі св. Василія у 1944 році. Після цього продовжував студії теології в католицькому університеті у Вашінґтоні. В 1947 році Владика Константин Богачевський висвятив його на священика. Спершу новосвяченому о. Пасці була доручена праця в школі св. Василія у Стемфорді і можливість продовжувати студії у Фордгамському університеті у Ню Йорку, де він отримав диплом маґістра зі середньовічної літератури.

Єпископ В. Паска

Наступними його призначеннями було душпастирювання у парафіях Честер, Елизабет і Гемстед. В 1961-71 роках о. Паска був канцлером Епархії у Чикаґо. Вміжчасі о. Паска доповнив свої студії канонічного права і в 1975 році отримав у католицькому університеті у Вашінґтоні диплом доктора канонічного права. В 1974-84 роках він викладав канонічне право у Католицькому університеті у Вашінґтоні, а в 1979-84 роках був ректором Семінарії св. Йосафата у Вашінґтоні. Він також був дорадником Понтифікальної комісії для кодифікації східнього канонічного права. З 1975 року він очолює Архиепархіяльний суд. Тепер о. Паска є парохом церкви св. Михаїла у Черрі Гилл, Н.Дж. та дочерньої церкви у Віллямставні, Н.Дж.

УКРАЇНА НЕ ПІДПИСАЛА НОВИХ УГОД

Москва (ПС УРП). — Тут в суботу, 8-го лютого, відбулося засідання Ради керівників урядів 11-ох країн Співдружности Незалежних Держав (СНД). В засіданні взяли участь також віцепрем'єри з країн Співдружности. Спостерігачами були представники тимчасового уряду Грузії .Головував на засіданні перший віцепрем'єр і державний секретар Росії Ґеннадій Бурбуліс.

Підписано п'ять документів, які визначають взаємодію держав-членів СНД в різних видах економіки. Учасники засідання не дійшли до спільної думки щодо торгово-економічних взаємин, взаємних достав та порядку встановлення рівня рентабельности в умовах зміщення цін. Домовилися найближчим часом підготувати проєкт угоди щодо всіх цих проблем. Не вирішили також проблеми фінансування збройних сил СНД. Була пропозиція здійснювати централізовані закупи продуктів, сировини, матеріялів тощо за рахунок закордонних кредитів. Однак делеґація України не погодилася з формулою солідарної відповідальности. Україна — за окрему і пряму відповідальність перед своїми кредиторами.

Погодилися, що дев'ять держав Співдружности і Грузія визнають Росію ґарантом своїх кредитів, а Україна, якщо зуміє домовитися з західними кредиторами, вирішуватиме свої проблеми самостійно. Учасники засідання домовилися про взаємодію в галузі охорони навколишнього середовища та про створення єдиної енерґетичної системи.

На п'ять років підписано угоду про порядок транспортації на території держав-учасниць СНД, згідно з якою забезпечується безперешкодне проходження вантажів. Збільшено тарифи на міждержавні перевози вантажів залізничним транспортом у 8,3 рази, пасажирів — у три рази, порівнюючи з тарифом на 31-го грудня 1991 року. Нові тарифи вступили в дію 8-го лютого.

Щодо становища закордонних студентів, які навчаються в країнах СНД, вирішено покищо підтвердити

(Закінчення на стор. 3)

ПЛЯНУВАЛИ ЗАХОПИТИ ЕВРОПУ ЗА 35 ДНІВ

Бонн, Німеччина. — Аґентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що стратеґи колишнього Варшавського Пакту підготовлялись до захоплення цілої Західньої Европи на протязі 35 днів військових операцій при застосуванні тактичної атомової зброї.

Про ці пляни колишніх комуністичних імперіялістів заявив кореспондентам міністер оборони Німеччини Ґергард Штольтенберґ, який недавно познайомився зі змістом секретних документів міністерства оборони колишньої Східньої Німеччини, які були призначені на знищення, але якимсь способом збереглися і тепер західні спеціялісти мають змогу, на підставі згаданих документів зробити аналізу і висновок мілітарної авантурницької політики Москви і її сателітів. Вся документація колишньої Східньої Німеччини є тепер власністю об'єднаної Німеччини.

Штольтенберґ заявив, що країни Варшавського Пакту під керівництвом Москви вже мали готову стратеґію і тактику блискавичних бойових дій. Вони плянували нанести сильний атомовий удар по індустріяльних центрах Західньої Европи і концентраціях військ НАТО, скинути кільканадцять дивізій парашутистів поза лінію військ Північно-Атлантійського Союзу, вторгнутись на територію Данії, Західньої Німеччини, Голляндії, Бельгії і Франії. Були пляни використати полеву ядерну зброю для здушення протинаступу військ НАТО. Згідно з документами мали бути зужиті також ракети з атомовими головками середнього засягу в числі 76 ракет на більші скупчення війська західніх держав і воєнну індустрію.

Згаданий міністер оборони Німеччини повідомив також журналістів, що у спадку Німеччина отримала після об'єднання цілий арсенал совєтської зброї колишньої комуністичної Німеччини: 1,583 танків Т-55, 549, танків Т-72, 251 реактивних воєнних літаків МІҐ-21, понад 5,000 панцерних боєвих автомобілів піхоти, коло 2,000 ракет „Стріла-2", 1,1 міл. скорострілів і бойових крісів, 49 військових гелікоптерів типу МІ-24 і 24 літаків МІҐ-29.

Міністер Штольтенберґ підкреслив, що більшість цієї зброї і воєнної технології прийдеться знищити, тобто перетопити залізо і сталь на мирну продукцію. Натомість тягарові автомобілі Німеччина подарувала декільком незалежним державам, в тому числі Україні.

РОЗПОЧАЛАСЬ ВИСИЛКА ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ ДО КРАЇН СНД

Франкфурт, Німеччина. — Перші транспорти гуманітарної допомоги під гаслом „Дати надію", так називатиметься „повітряний міст" Заходу для країн Співдружности Незалежних Держав, колись республік СССР, вже прибули до Москви і багатьох інших столичних міст.

„Повітряний міст" формально відкрили державний секретар З'єднаних Стейтів Америки Джеймс Бейкер, який спеціяльно прибув до Франкфурту по дорозі на відвідини до Молдови, Вірменії, Азербайджану, Таджикістану, Туркменістану, Узбекістану і Російської федерації. Йому товаришували міністер закордонних справ Німеччини Ганс Дітріх Ґеншер і міністер закордонних справ Португалії Жуана ді Дуюш Пінейру з огляду на те, що Португалія за чергою тепер очолює Европейську спільноту.

Основна база „повітряного моста" розмістилась на американській воєнній базі біля Франкфурту над Майном. Транспорти складаються переважно з товарів першої потреби, зокрема дитячих харчів, масла, сухого молока, муки, рижу, а також медикемантів і медичних препаратів, брак яких в колишніх республіках СССР гостро відчувається.

Чимало продуктів для першого транспорту взяті із запасів ЗСА, які були приготовані перед і під час війни на Близькому Сході проти Іраку. Пентаґон і Уряд ЗСА, розраховуючи на довший час війни, приготовили великі запаси харчів й медикаментів, спеціяльно опакованих і приміщених в різних країнах Европи і Близького Сходу. Коли було прийнято рішення 46-ти країн на конференції у Вашінґтоні започаткувати висилку гуманітарної допомоги для країн СНД, Адміністрація президента Джорджа Буша перша запропонувала включити в цю допомогу згадані запаси, які дуже надаються для такої допомоги з огляду на довготривалість харчів.

До цієї допомоги численні европейські країни, члени Европейської економічної спільноти, розпічнуть незабаром аналогічні гуманітарні акції. Покищо з Франкфурту і з баз в Туреччині вилетіло до країн СНД 12 літаків, але в загальному запасів харчів і медикаментів є на 54 транспортові великі літаки. В загальному країни СНД отримають харчів і медикаментів на загальну суму 45 міл.

Більш небезпечним, кажуть економічні й політичні спостерігачі є те, що Уряд Дж. Буша і його найближчі дорадники натякають на рятування російського рубля і перетворення його у конвертовану валюту. Цей крок може допомогти російським імперіялістам забезпечити за собою пріорітет в торгівлі, закріплення їхнього пляну створення одної економічної зони і взагалі накиненню їхньої волі новопосталим державам. Початок такого напрямку вже був помітний на нарадах представників країн СНД в Москві, у яких Україна була тільки спостерігачем і покищо не підписала жодних зобов'язань.

ВШАНУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ПАТРІЯРХА

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство в Ню Йорку влаштовує Академію з нагоди сторіччя з дня народження Патріярха Йосифа, яка відбудеться в неділю, 16-го лютого, о год. 2:30 по полудні в авдиторії школи Ашер Леві, Перша авеню між 11-ою і 12-ою вулицями. В програмі: відкриття — Микола Галів, слово про Патріярха Йосифа — о. протоігумен Бернард Панчук. В мистецькій частині братимуть участь хор „Думка" під керівництвом Василя Гречинського, Анна Бачинська (сопрано), Роман Цимбала (тенор), Богдан Чаплинський (тенор), Адріян Бриттан (скрипка) та Володимир Винницький (фортепіян).

У СВІТІ

ПОЧИНАЮЧИ ВІД П'ЯТНИЦІ, 7-го лютого, в Альжирі не припиняються криваві сутички між прихильниками Ісламського фронту порятунку і силами поліції та армії. Загинуло до 20 осіб, понад 200 ранено. Керівники ісламських фундаменталістів погрожують продовжувати безпорядки, доки воєнний уряд не віддасть владу Ісламському фронтові.

АНГЛІЙСЬКА ГАЗЕТА „Файненшел Таймс", посилаючись на урядове бюро ґарантування експортних кредитів, повідомляє, що урядових ґарантій західні бизнесмени не дістануть до того часу, поки Міжнародній валютний фонд не випрацює загальну програму допомоги Росії або в Росії не буде створено банку, уповноваженого видавати власні ґарантії.

В ОПРИЛЮДНЕНОМУ ЗВІТІ Міжнародного аґентства атомової енергії (МАҐАТЕ) стверджується, що десять ядерних реакторів, розташованих на території Болгарії, Чехо-Словаччини і колишнього Совєтського Союзу, належать до категорії підвищеного ризику і вимагають прийняття негайних заходів для вдосконалення систем захисту. Особливе занепокоєння МАҐАТЕ висловлює з приводу Козлодуйської атомової станції в Болгарії. Болгарам відмовлено в західній технічній допомозі, оскільки країна два роки тому припинила виплату зовнішніх боргів.

В НІЧ З ЧЕТВЕРГА на п'ятницю, 7-го лютого, терористи напали на будинок палестинського журналіста Аднана Даморі і сокирами ранили господаря та його дружину. Виглядає, що напасники належать до палестинської фракції Гамас, яка виступає проти мирних переговорів з ізраїльтянами. Фракція Фатаг, до якої належить Аднан Даморі, обстоює ідею переговорів.

ГРУПА КОЛИШНІХ комуністичних лідерів Чехо-Словаччини стане перед судом. Їх обвинувачують в переданні до Москви 10 міл. дол. Ці гроші призначалися для підтримки „братерських партій" на Заході і в країнах Третього світу.

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ справ Росії повідомило, що з російських тюрем вийшли на волю останні 10 політичних в'язнів. Тим часом міжнародні правозахисні організації вважають, що на території Росії досі перебувають в ув'язненні щонайменше 100 осіб, засуджених за відмову від служби в армії.

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ РОСІЙСЬКОЇ телевізії колишній президент колишнього СССР Міхаїл Ґорбачов сказав, що створений ним фонд не буде в опозиції до сьогоднішнього російського керівництва і що він підтримує лінію президента Боріса Єльцина на продовження демократичних реформ. „Я думаю, що Єльцин йде в правильному напрямі", — сказав М. Ґорбачов.

СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИЧНА робітнича партія Росії оголосила себе спадкоємницею і правонаступницею партії меншовиків і звернулася до президента Росії з вимогою скасувати декрет совєтської влади про заборону діяльности і націоналізацію власности російської соціял-демократичної партії меншовиків. На першій своїй конференції, що відбулася цими днями у Санкт-Петербурзі, 20 делеґатів, котрі представляли 600 членів партії, обговорили її програму, тактику і стратегію. Теоретичною базою партії є політичні і економічні праці відомого промисловця і мецената Сави Морозова, автора концепції російського економічного моделю.

В АМЕРИЦІ

ЗАПЕРЕЧУЮЧИ ОБВИНУВАЧЕННЯ, що його кандидатура розколює Республіканську партію та дає зброю в руки демократів, Патрик Бюкенен посилив свою критику президента Джорджа Буша, закидаючи йому нехтування консервативних принципів. П. Бюкенен виступив з промовою минулої суботи, 8-го лютого, на бенкеті для консервативних республіканців у Манчестері, Ню Гемшир, і гостро скритикував Президетна за те, що погодився на підвищення податків у 1990 році, хоч у передвибочій кампанії приобіцяв виборцям, що не буде нових податків. П. Бюкенен заявив, що прийшов час, щоби республіканці стали знову республіканцями — вірні принципам консерватизму.

ПОЛ ВОКЕР, ЯКИЙ впродовж восьми років до 1987 року очолював Федеральну раду валютних резерв, може стати економічним дорадником уряду Росії. „Він застановляється над працею в Москві" заявила одна із його секретарок. Останнім часом П. Вокер є викладачем у Принстонському університеті та працює в одній з нюйоркських фінансових фірм. Вістку про таку можливість колишнього директора Федеральної ради валютних резерв подало аґентство Ассошіейтед Пресс, яке також пригадало, що теперішнім економічним дорадником російського президента Боріса Єльцина є професор Гарвардського університету Джеффрі Сакс.

СЬОГОДНІ, КОЛИ СПРАВА американської конкуренції чи її браку в країнах Азії є темою дня, то у ЗСА комерційні організації та корпорації намагаються зліквідувати існуючий торговельний та інвестиційний бойкот проти В'єтнаму, де за твердженнями вищезгаданих установ американські фірми моглиб мати дуже добрі успіхи. Знесення бойкоту найбільше домагаються такі індустрії, як будівнича, нафтова, телекомунікаційна та консультаційна, які твердять, що впродовж останніх років Японія запопадливо старалася виробити собі добру марку у В'єтнамі зокрема тільки для того, щоби бути готовою на різного роду контракти, як тільки В'єтнам стане інтеґральною частиною світової торговельної спільноти.

Союзова родина попрощала С. Чуму

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. К.). — У середу, 5-го лютого в полудневих годинах зібралися у приймальній залі Головної Канцелярії Українського Народного Союзу його працівники, члени редакції „Свободи" і „Українського Тижневика", адміністрації і друкарні під проводом головного предсідника Уляни Дячук, головного секретаря Володимира Сохана і головного касира Олександра Блаґітки, щоб попрощати довголітнього керівника друкарні Степана Чуму, що після 25 років праці відійшов на емеритуру.

Головний предсідник У. Дячук привітала С. Чуму та його дружину Євгенію, зібраних працівників і колишніх працівників адміністрації Любу Лапичак-Лесько з мужем Михайлом і Дарію Семеґен з мужем Володимиром. Вона підкреслила повну відданість праці С. Чуми як і факт, що він хоча перейшов на емеритуру, далі співпрацює у своїй улюбленій ділянці, виконуючи різні спеціяльні друкарські праці. Опісля промовляв сеньйор журналістів, ред. Іван Кедрин, пригадуючи з гумором різні моменти доброї співпраці поміж редакцією і керівником друкарні.

Під час прийняття (зліва): В. Сохан, Є. Чума, С. Чума, І. Кедрин, У. Дячук і О. Блаґітка.

Колишній директор адміністрації Л. Лапичак-Лесько, сама вже більше півроку на емеритурі, запевнила С. Чуму, що брак професійної

(Закінчення на стор. 3)

В. МОРОЗ ПРО УКРАЇНУ

Воррен, Миш. — Товариство Збереження Української Національної Спадщини імени св. Андрія влаштовує доповідь д-ра Валентина Мороза на тему „Україна — самостійна чи ні?" Доповідь відбудеться у неділю, 16-го лютого, о год. 4-ій по полудні в залі церкви св. Йосафата у Воррені, Миш.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Роман Попадюк — амбасадор ЗСА у Києві

Призначення Романа Попадюка на амбасадора в Україні було відступленням від традиції — не висилати до ніякої країни на пост амбасадора громадянина цієї національности, що дана країна. Роман Попадюк, 42-річний син батьків з Тернопільщини в Галичині, сам народжений в Австрії під час утечі батьків у гущі втікачів перед наступом большевиків у Другій світовій війні, опинився в Америці, як один із останньої хвилі української політичної еміґрації. Закінчив уже тут, в Америці, студії включно з міським університетом у Ню Йорку, присвятився політично-дипломатичній службі і зробив кар'єру — почерез службу у Державному департаменті, на кількох дипломатичних постах у латино-американських країнах, в останньому часі — заступником у пресовому бюрі Білого Дому.

Найперший великий позитив цього призначення — це наявний вислів прихильности Президента Джорджа Буша й державного секретаря Джеймса Бейкера супроти України. Американська традиція диктує призначити на амбасадорів діячів заслужених для політичної партії даного президента, осіб звичайно вже на емеритурі, як ось, наприклад, призначення професора Джорджтавнського університету Лева Добрянського на амбасадора до Багамас.Амбасадорів до Англії, Франції й Італії призначається з-посеред багатих партійних жертводавців. Призначення до Москви, ще до Совєтського Союзу за урядування Міхаїла Ґорбачова, Роберта Штравса, колишнього голови Демократичної партії, бизнесмена, було мотивоване бажанням здобути собі прихильність Конґресу з його демократичної більшости — для політики супроти СССР. Тому, що найповажнішою внутрішньою тогочасною проблемою імперії була гостра економічна криза — Вашінґтон хотів мати авторитетного інформатора про стан імперської економіки Можна сумніватися, чи Роберт Штравс знав раніше про існування України та й небагато знав про Росію. Але кожний американський амбасадор виконує доручення Державного департаменту — сам не накреслює політики. І Роберт Штравс, раніше не дуже прихильний Україні, заявив журналістам у Москві 1-го грудня минулого року: „Ясно, що Америка визнає Україну, бож мільйони людей пішли в Україні до голосування за її державність".

Роман Попадюк не потребує вчитися щойно тепер, що таке Україна. На недавньому відзначуванні його у Ню Йорку Українсько-Американським Інститутом, як „Українця Року", на тому вечорі, де представником Уряду Буша був директор Центральної Розвідчої Аґенції Ґейтс, Попадюк промовляв англійською і українською мовами. Роман Попадюк не потребуватиме, щоб йому щойно реферовано найцікавіші голоси української преси, не потребуватиме перекладача у розмовах з членами українського Уряду, які не знають англійської мови. Між американським амбасадором українського роду та українським народом існуватиме та духова близькість, яку створює спільність роду й мови. Ясно, що від амбасадора американської великодержави без уваги на його рід не можна вимагати, щоб він був українським патріотом — це нісенітниця — але Роман Попадюк напевне вмітиме поєднувати інтерес Америки й України.

Призначення Америкою амбасадора для України — це преважлива подія в історії України. Це новий етап на шляху до одного з перших місць у родині вільних демократичних народів. Вістка про призначення президентом Бушем амбасадора до України та ще й дипломата українського роду — напевне врадувала кожну українську людину на всьому просторі соборної України. Це новий застрик оптимізму для всіх будівничих української держави — з цієї пустки, яка настала після поверх 70-тирічного стану національної русифікації, політичної неґації й економічної експлуатації. Ми журимося вістками з України, з якими труднощами мусить боротися її Уряд. Вістка про номінацію Романа Попадюка на амбасадора ЗСА у Києві — добра, радісна. Побажаймо Романові Попадюкові якнайкращих успіхів в його праці для добра Америки й України.

Володимир Яців

ЧИ ІСНУВАННЯ СНД ЗАГРОЖЕНЕ?

II.

Дорадники Б. Єльцина на відтинку оборони країни кажуть, що вони відклали питання, яке повинно бути розв'язане. Ґорбачов старався розв'язати це питання різними облудними потягненнями, щоб тільки в якийсь спосіб втримати імперію. Вислід його активности на цьому відтинку можна бачити зараз. Не треба забувати, що Україна і Росія — це економічні сили, які є в посіданні ядерної зброї, і тому вони є ключовими партнерами у так важливій розв'язці, а саме ліквідації Союзу. Однак, коли заглянемо в історичне минуле цих двох сусідніх народів, а це взаємні територіяльні проблеми, національні меншини, які живуть по обох сторонах кордонів, то треба погодитись з експертами, які передбачають великі труднощі на відтинку співжиття, як добрі сусіди, і члени цієї нової спільноти — Співдружности Незалежних Держав.

Окрім респектування один одного, конечна недоторкальність територіяльних кордонів, респектування прав етнічних громад на своїй території, як і співпраця членів СНД на економічному, зовнішньополітичному і мілітарному відтинках. Єльцин та його дорадники, а головно міністер зовнішніх справ Росії Андрей Козирев уважає, що різниці між проєктом договору Ґорбачова, а договором СНД Єльцина-Кравчука і голів незалежних держав немає, а є тільки це, що немає структури центру і Ґорбачова.

Створення СНД взяло досить багато часу тому, бо вилонився конфлікт між центром, який був руках Ґорбачова, а головами республік. Виглядає, що Єльцин у Співдружності добачував перевагу — виграну — над пропонованим проєктом договору Ґорбачова, незважаючи на це, що залишилося багато неясности у договорі СНД, які Єльцин та його дорадники стараються використовувати для своїх імперських цілей.

На думку голови парляментарної комісії для зовнішніх справ Дмитра Павличка — цей договір не що більше, як перехідний механізм до позбавлення влади Ґорбачова ліквідації СССР, і скріплення суверенітету і незалежности України. Він підкреслює, що цей договір не підписується на століття, та що він є мостом для України в ситуації хаосу, який своєю силою хоче задушити суверенітет і незалежність України. Щілини в мисленні — широкі і потенційно дуже небезпечні, коли йдеться про мілітарні сили, колишнього Совєтського Союзу.

Боріс Єльцин уважає, що мілітарні сили колишнього Совєтського Союзу не будуть поділені, а президент України Леонід Кравчук видав декрет, яким оголосив себе головою Збройних сил України за вийнятком ядерної (зброї) з'єднань на території України. Договір Співдружности Незалежних Держав, який зобов'язує (членів) партнерів до кооперації на відтинку безпеки, до забезпечення міжнародного миру, до затримання під одним контролем ядерної зброї. Б. Єльцин розуміє точку договору, яка стосується справ військових по-своєму. На його думку, коли поодинокі члени СНД будуть творити свої наземні армії, то фльота, повітряні сили, повітряна оборона, як теж оборона від ракетних стратегічних одиниць, має залишитись з'єднана під командою нового утворення СНД, якого він і Захід помилково уважають, що він є речником незалежних держав.

Президент України Л. Кравчук декілька разів у своїх зустрічах з кореспондентами підкреслював, що президент Росії Б. Єльцин може заступити інтереси Росії, якої він є президентом, а ніколи інтереси членів СНД, на які він не має уповноваження від поодиноких членів СНД. Кравчук також підкреслював, що він є прихильником такої спільноти вільних держав, такого комонвелту на лад брюссельських принципів між рівноправними членами без будь-яких наднаціональних установ, тільки на базі комісій, чи комітетів праці, без президентів, без парляментів, і без міністерств.

Не треба забувати, що Верховна Рада України, перед ратифікацією договору, застерегла собі право до створення своєї власної армії, та що міністер оборони Морозов почав реалізувати плян розбудови Української національної армії. Без сумніву генерал має трудноці в реалізації цього пляну зі сторони імперських недобитків, на чолі з президентом Єльцином, та його політичних дорадни-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. Климовський

Гідна згадки імпреза

Цією імпрезою була програма в рамках Щедрого Вечора, що відбувся 26-го січня ц. р. на т, зв. Михайлівській Гірці після Служби Божої в приміщенні парафії архистратига Михаїла в Дженкінтавні біля Філядельфії.

Після закінчення святкового обіду, що його приготовило Сестрицтво св. Анни, почалась програма, яку заповідала Юля Шашаровська. Першим виступив Володимир Шашаровський, він прочитав, як пристало досвідченому акторові вірш Левка Гусина, що його написав перед десяти роками. Цей вірш перекликається з незалежністю України. Ось фраґмент оцього зарекордованого вірша:

Урвався голос духа
вічної стихії,
що пролунав у час
тяжкої безнадії...
Віки плили, мов ріки
повноводні
і порох покривав степи
безводні,
силкуючись ятрити
рани всенародні,
не дати потопати їм в
безодні.

Ці віки не раз, не двічі ятрили наші рани, про що тут не говоритимемо. Ми, вслухуючись у прочитане, поринули в глибоку задуму. В залі володіла тиша. За мент ми почули:

Зірвавсь нащадок у новім
пориві —
луна віків знов владно
пролунала.

Вірш перетканий то сумними спогадами, то словами надії:

Той голос ще лунає з
темряви віків,
його не зглушити вже
нікому —
поставив я тебе на грані
двох світів,
державний прапор, щоб
замаяв знову.

Очевидно фраґменти вірша не дають повного уявлення його вагомости, інакше цей вірш прозвучав у цілості в мистецькій подачі Володимира Шашаровського.

Після цього, так мовити б, пророчого поетичного твору виступили з щедрівками: Ліза Чепіль, Юля Шашаровська і Таня Левицька. Вони виконали щедрівку „Ой на річці, на Йордані...". Глянувши на щедрівниць, на їхній зимовий одяг, чоботи, їхні шальонові хустки та почувши „Ой зійшлися всі сьвятії", у нас створилось враження, що находимось у галицькому селі в час щедрування. Закінчивши щедрівку, щедрівниці прощаються з господарем (Шашаровським), „а після цієї щедрівки, після віншування будьте здорові з серцем вас прощаєм".

Зачиняйте двері,
бувайте здорові,
бо вже такі, як були ми,
не будем ніколи.

Виконання цієї вокальної точки на професійному рівні, маючи на увазі не тільки сам спів, але й міміку, жестикуляцію та сценічний рух — створило в глядача-слухача привиди засніжених стріх, нагадало рідні сторони в час Різдва Христового та Йордану.

Завершенням мистецької програми був виступ Маркіяна Гаврилюка. Це молодий, поставний із гарним обличчям мужчина, що має завершені університетські студії. Він розповів про своє перебування в Україні враз із іншими молодими такими як він інтеліґентними й ідейними українцями, працюючи для підготови до референдуму. Їх було декілька груп, працювали вони в найбільш зрусифікованих районах. Ми зосереджено і з великим зацікавленням слухали його розповіді. Розповідав поправно українською мовою, скріплюючи сказане висвітлюванням прозірок. У ході своєї розповіді, приторком згадав про своє там перебування, хоч ми свідомі того, що йому довелося працювати в негоду й сльоту, ночуючи де попало та з харчами було не так як у батьків, не без того, що був психологічно приготований і на прикрощі, що і траплялося. Ми подивляли молодого, ідейного українця, який незважаючи на негоди, інколи навіть і на неприємні й прикрі пригоди, хотів не лише бачити рідну землю своїх батьків, про яку зчаста вони йому оповідали, а він вслухувався до цієї міри, що в нього зродилась любов до цієї землі, тому туди вибрався, щоб якоюсь мірою прислужитись Україні. Як було видно і як ми почули, що був щасливий із цього приводу. Захоплений незалежністю України, за всяку ціну хотів дістатись на працю у Вашінґтоні, щоб по своїй спроможності допомогти новопосталій українській державі і це йому пощастило. Дістав працю у Вашінґтоні, куди на днях виїжджає.

Слава Богу, що наша молодь з діяспори дала про себе знати в Україні, бо ще так недавно на рідних землях була широко поширена опінія про нашу молодь народжену в чужому світі, що вона зденаціоналізована і цим самим для України пропала, а на превелике щастя так воно не є.

Маркіян Гаврилюк своїм виступом у мистецькій програмі „Щедрого Вечора" урізноманітнив і збагатив її. Програма мала великий успіх, саме тому вона гідна згадки.

Дмитро Крвавич
Львів

ЗОЛОТЕ СВІТЛО НА ВІЯ БОЧЧЕА

I.

Коли заходами Блаженнішого Йосифа Сліпого, Кардинала Української Католицької Церкви у Римі, в 1960 роках побудовану церкву св. Софії, завершуючи її золоченими куполами, місцеві італійці назвали її „Золота Церква" і вибрали об'єктом, у якому проводять обряди вінчання. Вона швидко адоптувалась в римському середовищі. Інтер'єр церкви суцільно оформлений в техніці мозаїки, теж вирішений у золотій тональності, він наче світиться своїм внутрішнім світлом, у якому золотий колір домінує в загальній системі кольорової гами інтер'єрного простору храму; він діє на нас настроєво, образно, духовно.

Золото має іконографічне значіння в мистецтвах, що зформувались в реґіонах візантійських культурних і релігійних впливів, до яких теж належав терен України, яка в 988 році прийняла Хрищення за посередництвом Візантії. Золото в іконографії означає світло, але теж мудрість, благородність, багатство.

Багатство, мається очевидно на увазі в даному випадку інтелектуальне, духовне. Золото часто використовується в іконостасі як світіння німбів, світло тла ікон, світло асисту, воно є невід'ємним компонентом літургічних предметів, одягів, різьб іконостасів тощо. Однак як колір цілісного вирішення інтер'єру церкви, як це є у Софії на Вія Боччеа, це, мабуть, в українському церковному мистецтві приклад єдиний і унікальний. Церква св. Софії у Римі є церквою Українського Католицького Університету, Церквою вищого духовного навчального закладу і тому символіка золотого кольору як символіка світла, духовности і мудрости, тут є вповні зрозуміла. В даному разі вона може мати ще другий і досить істотний свій підтекст — питомці, які через рік-два закінчуватимуть навчання у цьому університеті, стануть насправді золотим фондом нашого завтрішнього, українського, греко-католицького духовенства.

Я сам скульптор зі Львова, вже 27 років викладаю скульптуру у Львівському Державному Інституті Прикладного та Декоративного мистецтва, згідно з домовленністю між нашим інститутом і УКУ про обмін педагогами, приїхав у середині листопада цього року з метою прочитання для студентів УКУ циклу лекцій із різних питань, що стосується українського мистецтва, а також, вперше будучи в Римі, щоб познайомитись із мистецькими цінностями цього міста. У Львові в інституті я також працюю проректором у науковій роботі, і по цій лінії мене тут теж цікавить цілий ряд питань мистецтвознавчого характеру.

Тут, в стінах УКУ, маю можливість познайомитись із величезним науковим дорібком цього знаменитого навчального закладу, накористуватися його унікальною бібліотекою, де старанно зібрані перлини україніки з усього світу. У Львові, незважаючи на начебто вже сприятливі обставини, ми покищо не маємо можливости читати періодику діяспори, яка сюди приходить майже в повному обсязі, користуватися унікальними книжковими виданнями, які тут появилися, вжитися і зрозуміти це, сьогодні вже феноменальне середовище української діяспори.

Очевидно, що час однаково проходить для усіх. Цікаво, що при наявності на Україні терору, якого не знала історія людства і абсолютної відсутности будь-яких передумов для розвитку української науки на чужині — і тут і там — цей народ не тільки витривав, але нині має не абиякі наукові досягнення. Особливо це захоплює тут, в умовах чужини, в умовах куди люди приїхали колись без нічого — обезсилені, обезкровлені у боротьбі із большевицькою системою, яку під кінець війни, підтримав західній світ, не врахувавши інтересів гноблених цією системою народів і особливо тероризованого українського народу. Це все, що набудовано українцями в діяспорі, побудовано на порожньому місці. Тут відбулися процеси, реальність яких мені сьогодні важко усвідомити, адже коли згадати період 40—50 років, період нашої відносно ще молодости, то так густо затягнули тоді хмари над нашим народом, що ніякого просвітку не було видно, однак люди і в цих умовах витривали і зуміли зробити це, що неможливо було створити в науці тим, хто залишився у СССР.

Говоримо про реалії. Є в УКУ, наприклад, бібліотека. Ректор о. д-р Іван Хома познайомив мене з фондосховищами — це вийнятково високого наукового рівня книгозбірня. Тут зібрані унікальні видання з україніки, які нині існують в світі в єдиних екземплярах, незважаючи на це, що це не якісь інкунабули, а речі видані в XIX чи XX століттях, це величезна база для науково-дослідної роботи. Бібліотеку комплектував колись Кардинал Йосиф Сліпий з пророчою передбачливістю, що колись прийде для народу час, у який цей великий збір книг стане вийнятково в пригоді. Ця книгозбірня особливо мене зацікавила, тому, що у Львові приступаємо в інституті до складення широкого, по можливості повного, словника українських художників, тут, як виявляється є велика кількість матеріялів і з українського мистецтва, яких у Львові зовсім немає, а в діяспорі їх видано дуже малими тиражами.

Закінчення буде.

Володимир Жила

МОЖЛИВІСТЬ УСВІДОМИТИ МИНУЛЕ

II.

Врешті пам'ятного 1941 року спалахнула довгоочікувана німецько-совєтська війна. Гарячка повороту на батьківщину опанувала майже всіх. Люди поверталися різними шляхами й засобами. „Багато кидали місце праці й на власну руку продіставалися через закритий кордон до Галичини леґально, або 'на зелену границю', інших німецька влада переносила службово на здобуті терени". Приїхав сюди поїздом і В. Барагура і рішив влаштуватися в шкільництві, але тут всі місця вже були обсаджені. За порадою Мирослава Семчишина він дістав працю в бюрі шефа преси і пресового аґенства „телепрес". Працюючи в цій цікавій установі автор дав нам блискучий опис її праці і завдань, а також всесторонньо змалював її керівника німця Лемана. Д-р К. Паньківський (автор спогадів „Роки німецької окупації" — В. Ж. (пише, — „В. Барагура мав рацію, що наше становище було тяжке й незавидне, ми постійно чули погрози про концтабір чи розстріл". „Я навіть, — стверджує В. Барагура, — хотів відійти зі свого посту, але д-р Паньківський умовив мене залишитися, щоб на моє місце не взяли україномовного 'фольксдойча' чи поляка".

„Леман, — за словами В. Барагури, — був прямолінійний і мав одну велику позитивну прикмету, а саме в випадку кризи з властями... брав всю відповідальність на себе, мовляв: 'Я німець, якось вимотаюся, а вас можуть звільнити з праці, арештувати, посадити до концетраку, навіть розстріляти'".

Страхом здіймає читача підрозділ „Зустріч зі смертю", коли В. Барагура, повертаючись під час сніговії з балету „Пер Ґінт" у Львові, потрапив на двох вояків — одного німця, а другого косоокого у німецькій уніформі. Обидва були підпиті. З психологічного боку автор дав тут короткий, але блискучий опис цієї небезпечної зустрічі. Здається, що косоокий тут його і вб'є. „Смерть станула мені перед очима, — пише В. Барагура, — різні думки пробігали через голову, в секунді, наче на фільмі, я побачив все моє минуле життя. Що робити"? Справді страшна хвилина!

Різкі невдачі на східньому фронті спричинили масову примусову евакуацію, а то й добровільну втечу цивільного населення. В. Барагура опинився між фронтом і партизанами у даремних пошуках за тимчасовим пристановищем. Попавши в трудні обставини, він, на щастя, зберіг ще крихітку доброго гумору, що підтримував його сили. Він пише: „Коли ви раз щось загубили чи втратили в воєнний час, воно ніколи не вернеться й не знайдеться. Не так із дружиною — вона ґарантовано відшукається навіть, коли ви втратили всяку надію". Чомусь важко повірити, що це пройшло без більших турбот. Дійсно, щасливий збіг обставин, бо багато людей розлучившись вже ніколи більше не зустрілися. Автор розшукав дружину, але тількищо в Кракові.

Віденські труднощі й небезпеки перед большевицькою окупацією і в тривожні дні окупації були для В. Барагури справді незавидними. Погані побутові умовини, брак харчів, а найстрашніше труднощі з дозволом на перебування у Відні. Автор, до речі, дуже кольоритно описує большевицьку окупацію Відня, зокрема їхнє людоловство. Важко повірити, що в американській зоні „большевики мали найлегший ґрунт для арештів". Англійці були більш ознайомлені з большевицьким терором і їхнє представництво почало навіть реєструвати людей на виїзд до Канади й Австралії. І хоча з цієї реєстрації практично нічого не вийшло, проте „реєстраційні картки в деяких випадках були перед австрійською владою виправданням, чому людина сидить у Відні, не маючи дозволу на перебування".

У Відні В. Барагура проявив максимум енерґії і винахідливости. Він навіть став докторантом Віденського університету. Слухав тут виклади зі славістики, теорії літератури, мовознавства, психології. Але найбільше припали до вподоби такі лекції з порівняльного мовознавства.

Свої спогади — розсипані перлини баченого і пережитого, автор кінчає дуже знаменними рядками: „Завдяки тяжким переживанням під час Другої світової війни я пізнав дві життєві істини — бути вдячним людям доброї волі, які дали мені хоча б найменшу поміч і прощати людям, які заподіяли мені навіть найтяжчу кривду".

Для В. Барагури минулі воєнні переживання, які він так цікаво оформив, не є ані результатом заглиблення у власні думки, ані потягом графічно їх відтворити. Вони є потребою його душі, що прагне зазнати спокою і внутрішнього задоволення перенести читача з дріб'язковости злободення та дати йому широку можливість усвідомити минуле.

„Воєнні переживання сірої людини", багаті понад усе на відчуття глибокого психологізму і ліризму, які можна найкраще пережити, прочитавши їх за „одним присідом", бо тоді і думки і події стають більш зрозумілими. Глибокий психологізм з'являється тут саме в зображенні окремих душевних явищ та в їхній аналізі, що їх вміло використовує автор. Ліризм виступає в особистому ставленні автора до змальованого ним світу, який він розглядає то крізь призму любови, то крізь призму гніву. З допомогою цих засобів В. Барагура досягнув правдивости і простоти в змалюванні окремих явищ і подій, пов'язавши їх засобами доброго витонченого зображення.

(Закінчення на стор. 3)

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

відповідні угоди колишнього СССР.

Для розвитку єдиної енергетичної системи вирішили створити виконавчий комітет, який перебуватиме в Москві. Цей комітет має підготувати угоду про координацію електроенергетичних питань та визначення фунції, структури і джерел фінансування Електроенергетичної ради, до якої ввійде близько 100 осіб, та її органів.

Як повідомила „Российская Газета" з 10-го лютого, „делегація України володіла правом лише дорадчого голосу, її керівник — заступник міністра економіки не отримав відповідних уповноважень від прем'єра Вітольда Фокіна". Через те під п'ятьма документами, ухваленими на засіданні, нема підписів представників України і Казахстану.

Інформаційна агенція „Республіка" повідомила, що на засіданні сталися прикрі інциденти. Зокрема, прем'єр-міністер Білорусі Кебіч вимагав, щоб українська делегація залишила залю, оскільки не прибув прем'єр-міністер України В. Фокін. Шляхом голосування, що є неприпустимим згідно з документами СНД, українській делегації надали лише дорадче слово. І, нарешті, у залю були допущені лише кореспонденті ТАСС і РІА іншим журналістам відмовили бути присутніми на засіданні.

Чи існування...

(Закінчення зі стор. 2)

ків із „Пам'яті". Понесений російським шовінізмом він не завагався заявити 9-го січня ц. р., що Росія ніколи не віддасть Чорноморської Фльоти Україні. З причини такої заяви деякі політичні аналітики вважають, що реакція Єльцина була зумовлена внутрішньополітичною і кризовою господарською ситуацією у федеративній російській державі.

Труднощі на відтинках внутрішньополітичному і господарському, а головно так звана лібералізація цін привели до погіршення сусідських стосунків між членами СНД, а головно між Україною і федеративною Росією. Б. Єльцин своїм революційним потягненням на господарському відтинку лібералізацією цін поставив в скрутне положення не тільки народи російської федерації, але також народи колишніх союзних республік, зокрема України, яка має свої власні пляни переходу з централізованої господарки на ринкову систему господарювання.

В останніх заявах Єльцина можна зауважити його імперські задуми в новій ситуації, після розпаду Совєтського Союзу. На його думку, ця спільнота — Співдружність Незалежних Держав — поступово переймє функції колишнього СССР, незважаючи на великі труднощі, які заіснували між поодинокими членами СНД на внутрішньо-політичному і економічному відтинках.

Можливість...

(Закінчення зі стор. 2)

У рецензованих спогадах немає сантиментальности, авторів стиль природний і повчальний. У манері його писання чимало гумору, напр., у змальованні совєтської жадібности у Відні, багато там і гірких сатиричних ноток. Проте ці елементи збалянсовані й доцільно використані. На кожній сторінці відчувається оригінальність думки й почувань, як також багатство графічного зображення, що не тільки притягає увагу читача, а в багатьох випадках прямо приковує її. Рецензовані спогади в цілому написані жваво й переконливо з використанням обширного і добре зорганізованого матеріялу. Вони багаті також на цінні спостереження і читаються легко, з інтересом.

У „Воєнних переживаннях сірої людини" багато прикладів розгорнутої ерудиції В. Барагури. Цей засіб є одною з підвалин його письменницького авторитету в колах українського суспільства в діяспорі. Він його використовує на всіх етапах свого творчого шляху, стоячи твердо за повнокровне і конкретно-індивідуальне зусилля: вічно шукати, прагнути, охоплювати. Недаремне, що ідеї нашого часу знайшли в творчості В. Барагури глибоко індивідуальне відображення.

У рецензованій книзі автор використав свій досвід з попередніх праць, але в той же час ніде не зв'язав своїх поглядів традиційно усталеними концепціями. Книга написана сміливо з достатньою аргументацією висновків про більшість уже аналізованих воєнних фактів. Праця не заакадемізована, вона звучить в деяких місцях дещо публіцистично, проте в цілому пройнята щирим піклуванням за дальший розвиток української мемуаристики. Добре враження справляє її оригінальна обкладинка роботи Івана Бриковича. Цінним додатком до видання є фотографія автора.

У книзі чимало друкарських огріхів. Проте їх можна дуже легко усунути при перевиданні. А взагалі книжка „Воєнні переживання сірої людини" викликає інтерес, будить думку, бо має чимало позитивного, що і визначає її якість та практичне значення. Признання за її видання належиться видавництву „Свобода". З користю для себе прочитає її кожен, хто цікавиться українським минулим.

Перша міжнародна школа в незалежній Україні

В одному з минулорічних репортажів з Києва, друкованих на сторінках „Свободи", я розповів про літню сесію Міжнародної Школи Україністики, що відбулася в столиці України у липні та серпні в будинку колишньої вищої партійної школи при ЦК КПУ.

У неділю, 5-го січня, в цьому ж будинку було відкрито зимову сесію цієї школи, яка тривала три тижні. До неї записалося понад 50 слухачів із ЗСА, Англії, Китаю, Франції, Голляндії, Польщі, Румунії, Чехо-Словаччини, але й з республік колишнього Совєтського Союзу та вузів України.

Це перша міжнародна школа українознавства у вільній українській незалежній державі. Її програма була спрямована на політологічні дисципліни. Викладачами школи були провідні науковці ЗСА (Р. Шпорлюк, О. Мотиль), Канади (Б. Кравченко) та, зрозуміло, України (І. Дзюба, О. Забужко, В. Євтух, О. Гарань, О. Ємець, В. Скуратівський, І. Осташ).

Україна надає величезне значення Міжнародній Школі Україністики, про що свідчить і репрезентативна делегація, що брала участь в її урочистому відкритті. В її складі було кілька депутатів українського парляменту: Вячеслав Чорновіл, Лесь Танюк, Сергій Головатий, Валерій Івасюк та кілька інших. Кожен з них з теплими словами звернувся до слухачів. „Сталося якесь велике чудо, — сказав голова Львівської Обласної Ради В. Чорновіл. — В рамках передвиборної президентської кампанії я мав нагоду побувати в різних кутках України і можу сказати, що був щасливим. Я бачив зовсім інший народ і то не лише у Галичині, але й на Закарпатті, в Криму, на Донеччині, Слобожанщині. Я бачив як люди вставали з колін, скидали окови рабства і з інертної етнографічної маси перетворюються у щось зовсім нове — в український народ. І для мене це було велике щастя. Хоч я вибори програв, але, по суті, я їх виграв, бо сповнилась наша давня мрія, за яку ми роками боролися — Україна стала вільною державою. Багато труднощів ще доведеться нам подолати, але внуки і правнуки колись будуть заздрити нам. Зараз здійснюємо те, про що століттями мріяли наші предки — твориться українська держава. А голова Народної Ради, опозиції в українському парляменті, Лесь Танюк додав до цих слів: Програма вашої школи цікава і перспективна саме тому, що це політична програма, а жити сьогодні у незалежній Україні без незалежної політики не можливо".

В такому сенсі говорили й наступні депутати Верховної Ради України та деякі викладачі. Програму урочистого відкриття завершила прекрасними українськими піснями Діяна Петриненко.

Наступного дня, 6-го січня, у будинку, де ще недавно кувалися номенклятурні кадри Комуністичної партії України, відбувся урочистий Свят-вечір. Відкрився він молитвою, після якої директор школи Ігор Остат виголосив традиційне святвечірнє віншування, в якому були і повні столи достатку, і копиці сіна, і синочок у колисці... Далі слідувало 12 різдв'яних страв. Багато хлопців і дівчат вперше в житті покоштували кутю, яку досі знали лише з літератури. І зовсім природньо у цю різдв'яну атмосферу вписалися колядки. Слухачі вечеряли за трьома великими столами. Спочатку „чеська" група заспівала „Дивну повину", „польська" група долучила „Бог предвічний", „українська" група (Київ, Дніпропетровське, Донецьке та Росія) заспівала „Нова радість стала". А потім усе об'єдналося в один спільний хор людей з різних країн, які досі не знали і не бачили один одного і тут у столиці незалежної України під різдв'яною ялинкою об'єдналися у дружню сім'ю, сім'ю українців.

Після святкової вечері у міжнародну школу україністики завітали справжні колядники — члени музично-етнографічного товариства „Родина" під керівництвом Павла Дудара. Прийшли в народних строях із звіздою і вертепом. Церковні колядки у їхньому виконанні були справжньою окрасою вечора. А співали вони колядки зібрані ними ж у польових експедиціях в різних регіонах України. Рукописний збірник цих колядок вони вручили директорові школи І. Остатові: „Може вам вдасться надрукувати цей цінний збірник, бо наші старання в цьому плані виявилися марними". І це поскаржилися хлопці і дівчата „Родини": „Маємо запрошення у Францію на ряд благочинних концертів, але виїхати не можемо, бо немає валюти на транспорт. Допоможіть!"

Як тільки зачинилися двері за першими колядниками, у „хату" зайшли дальші. На цей раз знамените тріо Ніна Матвієнко, Марічка Миколайчук і Валентина Ковальська. І вони проспівали колядки та щедрівки з релігійною тематикою, які до недавнього часу не можна було навіть згадувати.

Чудовий Свят-вечір, який надовго запам'ятається, усім учасникам, закінчено відспіванням „Многая літа".

Цього року вперше за останніх 70 років Різдво на Україні було проголошено державним святом. Різдв'яна атмосфера, хоч і при порожніх крамницях та у напруженій політичній атмосфері, була помітна на кожному кроці. По радіо, телевізії зранку до вечора йшли різдв'яні програми. Люди не могли наситится цими до недавнього часу забороненими овочами.

У перший день Різдва усі київські церкви були переповнені віруючими. Дістатися до Святоандріївської церкви, де різдв'яну Службу служив Патріярх Української Автокефальної Православної Церкви Мстислав, було неможливо. До речі, цілу цю Службу Божу у прямій передачі транслювала центральна українська телевізія, так що за нею слідкувала буквально вся Україна. Різдв'яною проповіддю 94-річного Патріярха були захоплені усі. Шкода, що і на цей раз він не зміг ще зайняти свою київську резиденцію і за весь час свого перебування у Києві змушений був жити у готелі.

На Майдані Незалежности, де ще до недавнього часу височів облудний пам'ятник „вождю світового пролетаріяту" Леніну, поставлено величезний тризуб з іконою Богоматері з Ісусиком на руках та двома архенгелами по боках. На цьому прекрасному фоні у різдв'яне післяобіддя першого дня відбувся чудовий концерт колядок і вертепних драм. Приїхали фолкльорні колективи з різних регіонів України, головним чином, західної, які перед багатотисячною публікою киян показали справжні шедеври українського фолкльору. Глядачам найбільше сподобався виступ колективу „Обереги" Черкащини, але й „політичний" вертеп із с. Щедолітне Львівської области, до якого залучено і січових стрільців, і УПА, і „москалів", і Ірода, і Смерть, і трьох царів, і боротьбу за вільну Україну. Концерт під відкритим небом закінчився виступом 60-членного колективу „колядників" села Підвисоке Снятинського району Івано-Франківської области. Оригінальне гуцульське убрання усіх виступаючих (дорослих і дітей), прекрасні пісні, чудові голоси — все це становило своєрідну гармонію форми і змісту. Гуцули на цій імпровізованій сцені почували себе як дома, а для глядачів це була фантастична казка. Якось мимохідь вони підходили до сцени і ще під час концерту обдаровували колядників: хто карбованця в руки всуне, хто цукерків у торбу всипле, хто горіхами чи овочами обдарове...

Групи колядників з вертепами можна було бачити і на вулицях Києва. Здебільшого вони відвідували квартири своїх знайомих та видатних діячів України.

В такій різдв'яній атмосфері люди хоч би на короткий час забували про побутові труднощі. А ці труднощі і справді величезні і відчутні на кожному кроці. З одного боку якесь масове оп'яніння незалежністю України. Українську мову, яка ще донедавна була таким рідним гостем у столиці, чути скрізь. В крамницях сотні раніше „заборонених" книжок, в кіосках — десятки нових „незалежних" газет і журналів, українське радіо й телевізія є і справді українським. З другого боку — порожні крамниці, бракує навіть звичайного хліба. На „вільному" ринку м'яса є досить, однак один кілограм за тижневу зарплату не кваліфікованого робітника. Ліпша жіноча суконка — дві місячні зарплати. Карбованцям ніхто не вірить. Все переховується на доляри, а доляр за офіційним курсом — 100, за неофіційним — 160 карбованців. Найчастіше теми розмов — „купони" і Чорноморська фльота.

Різдво закінчилося і студенти Міжнародної Школи Україністики засіли за шкільні лавки.

Як ми вже згадували, зимова сесія МШУ була присвячена політологічним питанням, тому цілком логічно, що в перший же післяріздв'яний день відбулася зустріч слухачів з провідними політичними діячами України: головою Демократичного бльоку депутатів Верховної Ради України Лесем Танюком, головою Української Республіканської Партії Левком Лук'яненком, заступником голови Демократичної Партії України Юрієм Бадзьом, головою Партії Демократичного Відродження України Мирославом Поповичем, головою Селянської Демократичної Партії України Сергієм Плачиндою, заступником голови Партії Зелених Віталієм Кононовим, представником Соціялістичної Партії України Адамом Мартинюком, секретарем Соціял-Демократичної Партії в справі міжнародних зв'язків Андрієм Босенком та членом Президії Руху Віктором Тереном.

Кожен з них представив історію та програму своєї організації, після чого відбулася цікава дискусія, в якій не бракувало і палких суперечок між представниками окремих партій. Слухачі таким чином із найкомпетентніших уст довідалися, чим живе сучасна Україна.

В програму школи входили відвідини музеїв, галерей, театрів, демонстрація найновіших кінофільмів тощо. Дуже цікавою була бесіда з творцями другої частини тридійного фільму „Українці" та „Голод 1933 року".

Те, мабуть, найцікавішими є дискусії в київському „Гайд парку" на Майдані Незалежности.

Слухачі зимової сесії Міжнародної Школи Україністики — першої міжнародної школи у незалежній Україні, мають змогу бути свідками реального творення української держави. Здобуті знання вони напевно використають для популяризації України у своїх країнах. В липні та серпні ц. р. відбудеться дальший, на цей раз шістьтижневий курс Міжнародної Школи Україністики.

Микола Мушинка

Союзова...

(Закінчення зі стор. 1)

праці не означає бездільности, а ред. „Українського Тижневика" Рома Гадзевич попрощала С. Чуму від усіх членів цієї редакції, дякуючи за його взаєморозуміння для них, а щоб безділля не було йому тягарем, співробітниці „Українського Тижневика" вручили йому усі потрібні прибори до риболовлі, що є його улюбленим зайняттям.

Редактор щоденника „Свобода" Зенон Снилик підкреслив у прощальному слові дві характеристичні ціхи керівника друкарні, а це його всестороннє знання друкарського діла і його відданість установі, в якій працював чверть століття.

Роман Павлишин, який перебрав пост С. Чуми говорив дотепно, застерігаючись, що тепер він ще є „на пробі", і час покаже чи він вив'яжеться так добре зі своїх обов'язків, як це робив його попередник, адже після трьох місяців все ще існує можливість, що колишнього керівника покличуть знову до праці.

На заклик головного предсідника У. Дячук присутні шампанським попрощали свого товариша праці й заспівали йому гучне „Многая літа".

Врешті забрав голос зворушений С. Чума, який не говорив про себе і про свою працю, а про установу, якій він віддав велику частину свого життя, здоров'я і хвилювань. Він пригадав присутнім, що саме „Свобода", яка в наступному році буде святкувати сторіччя, за почином о. Грушки була початком громадської праці серед бідних українських емігрантів-заробітчан і про це, що ця „Свобода" була протягом свого столітнього існування не один раз під обстрілом ворожої пропаганди та антиукраїнських сил, але ніколи не заламала своєї лінії. І ця „Свобода" — складана руками, коли її ще на ручному візку возив до друкарні сам о. Грушка, дала відтак почин до заснування Українського Народного Союзу і розросту його в найсильнішу українську установу. І саме це велике громадське завдання „Свободи" було у нього завжди перед очима і давало йому силу та вдоволення із праці, яку він 25 років виконував далеко понад вимоги звичайного працівника.

Союзова родина попрощала ще одного вірного свого члена, який, як бачимо, виконував не лише професійну але й громадську працю, як вірний член української спільноти, а таких як він у цій спільноті щораз менше.

Відзначено головного контролера УНС

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Головного контролера Українського Народного Союзу та першуна у придбанні нових членів Василя Пастушка Асоціяція оцінювачів нерухомостей повіту Деловер відзначила нагородою Людини Року. Церемонія вручення відбулася 4-го грудня 1991 року, а у грамоті підкреслюється, що В. Пастушка відзначається за його постійну відданість та видатну працю для вищезгаданої асоціяції.

Слід згадати, що В. Пастушок є дуже активним членом свого повіту та членом багатьох громадських і професійних організацій.

В. Пастушок

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Уряду президента Джорджа Буша заявили, що ЗСА сподіються в наступних чотирьох місяцях підписати торговельні договори з Казахстаном і Киргистаном, — двома республіками колишнього СССР, де переважаюча більшість громадян є мусульманами. Що ЗСА значно збільшили своє зацікавлення республіками Центральної Азії видно по тому, що у неділю, 9-го лютого, секретар Державного департаменту Джеймс Бейкер виїхав на офіційну поїздку до таких країн, як Туркменістан, Таджикистан, Узбекистан, Азербайджан, Вірменія та Молдова.

Ділимося сумною вісткою із знайомими, що 16-го січня 1992 р. з волі Всевишнього відійшла у вічність на 89-му році життя

бл.п.

Юстина Петренко

з роду Лисиченко

ПАРАСТАС І ПАНАХИДА відбулись в похоронному заведенні А-Л Моор у Фінікс, Арізона.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, 20-го січня, а після цього похорон на українськім православнім цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в смутку:

ТАМАРА і МИКОЛА БУРД
ВІКТОР і ЕМІ ПЕТРЕНКО із сином МИКОЛОЮ
ЛЕОНІД та ІГОР ПЕТРЕНКО

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 27-го грудня 1991 року, несподівано, на 73-му році життя, відійшов у вічність

наш найдорожчий

ТАТО, ДІДУСЬ І КУЗЕН

д-р Сергій Тетера

ПОХОРОНЕНИЙ 31-го грудня 1991 р. в Гартфорді, Конн.

У глибокому смутку:

дочка — ІРИНА ПРОВОСТ
внук — ОЛДЕН ПРОВОСТ з дружиною МІМІ
внучка — РЕНІ ПРОВОСТ
кузинка — ІРИНА ЦЕГЕЛЬСЬКА
кузени — МИКОЛА НЕНАДКЕВИЧ
ОЛЕКСАНДЕР КУТЕНЕЦЬ
та ближча і дальша родина в Україні

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 24-го січня 1992 р. відійшла у вічність

наша найдорожча

МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

АННА НАКОНЕЧНА

з ЛІЩИНСЬКИХ

вдова по бл. п. о. Осипові з Отинії

ПАНАХИДИ відбулися 26-го і 27-го січня 1992 р.
ПОХОРОН відбувся 28-го січня 1992 р. з церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку, Миш.

Горем прибиті:

донька — ОКСАНА з мужем ВОЛОДИМИРОМ БАРАНОМ
внуки — ЮРІЙ з дружиною НІНОЮ
АНДРІЙ з дружиною ЮЛІЄЮ
БОГДАННА
правнуки — ОЛЕКСАНДЕР, ДІЯНА
брат — МИХАЙЛО ЛІЩИНСЬКИЙ з родиною
братанки — ІВАННА ЛІЩИНСЬКА
ІРЕНА КОЗАК з родиною
рідня в Україні

ПЕРЕБУВАЮЧИ В ЕВРОПІ, віцепрезидент Ден Квейл категорично відкинув закиди американського протекціоналізму. Промовляючи на конференції до керівників Европейської безпеки, віцепрезидент кількакратно, підкреслив важливість схвалення всесвітнього торговельного договору, і що саме цей договір буде запорукою безпеки Европи, Америки та Азії. Всякі закиди в сторону ЗСА він відкинув, як політичні стріли в час виборчого року.

У ЧЕТВЕР, 6-ГО ЛЮТОГО, в Клівленді президент Джордж Буш проголосив свій плян охорони здоров'я для мешканців ЗСА. Критики цього пляну відразу зареаґували в подробицях на кожну точку, підкреслюючи, що цей плян є нічим іншим, як ще одним потягненням у виборчій кампанії. Найбільше всіх непокоїть те, що цей плян є дуже загальниковий і зовсім не вказує звідкиля візьмуться фонди на його покриття.

ПЕРЕБУВАЮЧИ МИНУЛОГО тижня у Ризі, Латвія, на офіційних відвідинах, віцепрезидент Ден Квейл приобіцяв 18 міл. дол. на допомогу всім трьом країнам Прибалтики від ЗСА та при цьому наголосив конечність якнайшвидшого відходу військ колишнього СССР із територій цих країн. Віцепрезидент Квейл відкрив амбасади ЗСА в Естонії та Латвії, які були закриті від 1940 року та підписав домовлення, що працівники Корпусу миру прийдуть з допомогою у відновленні та розвитку різного рода проєктів у цих двох республіках.

У ГРУДНІ МИНУЛОГО року Державний департамент дав свою згоду на те, що фірма Ей-Ті енд Ті, яка вже довгі роки спілується з Кубою, могтиме платити готівкою Кубі, не зважаючи на існуюче економічне ембарґо проти тієї країни. Одначе коли недавно фірма запропонувала Кубі уліпшити якість телефонічних розмов між Кубою і ЗСА то Куба пропозиції не прийняла.

Посвячення новозбудованої української православної церкви св. Отця Миколая в Купер Ситі

Нова церква св. Миколая в Купер Ситі, Флорида.

Історія української православної Церкви св. Миколая в Купер Ситі, Флорида, є живим свідченням відваги, далекозорости та досягнень малої церковної громади, доказом відданости, невпинної жертвенної праці старшого віку українців, їхньої сильної віри та щедрости на Божі справи. З любови до своєї відродженої Української Автокефальної Православної Церкви, завершеної Патріярхатом в Україні, вони побудували тут нову церкву й церковну залю — культурно-освітній дім.

Першу церкву в Маямі побудували еміґранти-піонери. Вона проіснувала там до половини 1989 року, коли наступили такі тяжкі часи, що наші парафіяни боялися відвідувати недільні Богослуження, — з огляду на дуже часті напади на них. В 1988 році збори парафіян ухвалили продати стару церкву в Маямі, яка служила православним українцям майже 40 довгих літ, перенести осідок церковної громади на північ, до Бровард кавнті, де живуть 95 відсотків парафіян. Парафіяльна управа виконала обидві постанови загальних зборів. Церкву було продано і за ті гроші куплено відповідну площу — 4 акри землі в гарній околиці для побудови нового Храму Божого і церковної залі.

Доля судила, що будівництво нової Церкви св. Миколая в Купер Ситі, Фл., почалось і закінчилось за настоятельства протопресвітера о. Степана Біляка. Парафіяльна управа й будівельний комітет, очолені інж. Леонідом Гусаком, разом з о. настоятелем розпочали інтенсивний збір грошей на будову нової церкви.

Будівельний фонд фактично був започаткований ще в Маямі. на весні 1988 року, але збільшувався дуже повільно. Щойно з початком 1989 року грошеву збірку було зрушено і до церковної скарбниці стали надходити поважні тисячі долярів.

Часті відвідування парафіян о. Степаном Біляком і головою парафіяльної управи інж. Леонідом Гусаком та іншими членами будівельного комітету, щонедільні пригадування, заклики з церковного амвону збільшували будівельний фонд скорим темпом. На парафіяльних зборах було погоджено, що всі родини і самітні також мають вплатити по 1,000 долярів на будову церкви на прогязі двох років. **В додатку до цього громада позичила від окремих парафіян 100,000 долярів. Почалась октивна праця Сестрицтва св. Ольги під кличем „на цеглинку", на чолі з Єфросинією Бережною. Протягом трьох років Сестрицтво збагатило церковну касу на 45000 долярів.**

Пляни на будову церкви й залі виконав архітект Семен Курій, використавши візантійський стиль у поєднанні з модерним. Після підписання контракту на будову в липні 1989 року і внесення деяких змін і доповнень було обчислено, що церква й заля мають виносити до 600.000 долярів, окрім вартости купленої площі під їх будову, за яку парафія заплатила 174.000 долярів.

В грудні 1989 року відбулось урочисте посвячення площі, „зрушено ґрунт землі" і поставлено „наріжний камінь" — цеголку з Собору Святої Софії з Києва, яке з благословення Святішого Мстислава І, Патріярха УАПЦеркви, довершив о. Степан Біляк в присутності численних парафіян і гостей інших віровизнань. Після посвячення площі довелося чекати довший час на будівельний „перміт", бо місцева будівельна влада вимагала зробити зміни у виготовлених плянах.

На весні 1990 року, в квітні, нарешті почалось будівництво церкви й залі, яку закінчено в березні 1991 року. Від квітної неділі минулого року в новій церкві відбуваються всі Богослуження, а в церковній залі національно-громадські імпрези, якими керує культосвітній референт і голова парафіяльного Сестрицтва св. Ольги Єфросинія Бережна.

Урочисте Патріярше посвячення нового Храму Божого відбудеться в неділю, 16-го лютого 1992 року Божого. Посвячення довершить його святість Мстислав І, Патріярх Київський і всієї України і Первоієрарх-Митрополит Українського Православної Церкви ЗСА і Діяспори в сослуженні православних українських священиків стейту Флорида.

Зустріч Святішого Отця Владики Патріярха Мстислава І відбудеться о годині 8:45 ранку на площі перед церквою, після зустрічі почнеться обряд посвячення церкви, відтак о годині 9:30 почнеться урочиста патріярша Свята Літургія.

Святочний бенкет почнеться о годині 1-ій по полудні в приміщенні ресторану: The Club at Orange Brook Dr. — 400 Entrada, Hollywood, Florida.

Сердечно запрошуємо українське громадянство до численної участи в посвяченні нашої нової церкви і на святочний бенкет.

Парафіяльна Управа УАПЦ св. Миколая в Купер Ситі, Фл.

Мирон Блашичак — визначний сопілкар Галичини

Якщо комусь із вас доведеться бути в Києві, раджу відвідати Інститут мистецтвознавства. Відразу впадуть вам у вічі шафи зі скляними дверцятами і стінками, через які побачите різні народні інструменти. Там є рідкісна колекція українських народних інструментів, яку свого часу започаткував основоположник української музики Микола Лисенко.

Чимало зусиль до організації цієї унікальної колекції доклав в 30-ті роки видатний музикознавець Микола Грінченко. Там ви побачите рідкісні інструменти: бандури Павла Позича, Олександра Корнієвського, відомого кобзаря-педагога Кабачака та торбан, чи як колись називали її, панську бандуру. Зібрано тут і смичкові інструменти — від найстародавніших (гудок, басок) до сучасного зразка скрипки; (духові) дерев'яні сопілки, флоєри, трембіти, (ударні) бубон, барабан, тарілки, підкови та інші. До речі, ті, що цікавляться українськими народними інструментами, можуть знайти багатий матеріял у світових бібліотеках, а зокреми в Брюсселі і Лондоні.

Багатьом з нас минулого літа пощастило запізнатися з ансамблем „МЕДІКУС". Може тому, що називався він оригінальніше, ніж інші, я не спішився його побачити. Але сталось так, що саме тоді приїхав з Варшавською симфонічною оркестрою наш славний скрипаль Ігор Хранюк. Оркестра вернулася до Варшави, а він лишився на деякий час в Ню Йорку. Коли ми зустрілися, Ігор почав оповідати, що якраз кілька днів перед тим був на концерті „Медікуса" і відразу додав: „Я радий, що пішов, бо варто було побачити там сопілкаря-вортуоза".

В той час „Медікус" вже від'їхав до Львова, а сопілкар лишився... Віднайшовши його, запросив до себе. Він прийшов, обладований різними сопілками і дримбами, і хоч я мав нагоду слухати чимало сопілкарів, дослівно зачарував нас усіх, включно з запрошеним американським професором музики. Американець, який також не раз чув сопілку, був захоплений до краю.

Відтак почалася розмова. Ми попросили Мирона розповісти про себе. „Народився я в селі Підбірцях біля Львова. Батько походить з лемківської частини України, із західніх схилів Карпатських Бескидів. Дідо Іван, самобутній музикант, грав на скрипці".

Як він прийшов у музичний світ? „З дитинства був закоханий в звуки народних інструментів. Найбільше припали мені до серця бандура, сопілка, а згодом і цимбали. На жаль, в часи національного гноблення постраждала і українська музична культура. Хоч тоді і були вже музичні школи, та якраз на сопілці важко було навчитись. Тому спершу я студіював кларнет, а паралельно вивчав гру на сопілці у Львівській консерваторії ім. Лисенка. По кількох роках навчання їздив по Україні, збирав і досліджував народні інструменти, а заразом вчився грати на кувицях, теленках, флоярах, дримбах, двоцентівках й інших сопілках. Таким чином поєднав навчання з виконанням. Це тривало п'ять років. На той час дослідження і вивчення народної творчости на Україні вже набуло ширшого розмаху. В консерваторіях на Україні почали відкриватись катедри українських народних інструментів, науково-дослідницькі фолкльорні відділи і кабінети".

Мирон Блащичак

Як тривала його виконавська діяльність?

Грав з ансамблями „Дримба", „Барвінок", з ними об'їхав усі західні терени України. Там познайомився з народними мистцями і майстрами інструментів і від них чимало навчився. Від 1987 до 1989 року грав у Київському ансамблі „Кобза". Концертували ми по цілій Україні і на Далекім Сході. Також грали на міжнародних фестивалях в Данії і Голляндії. Весною 1990 року з гуцульським ансамблем „Обереги" концертував по східних стейтах ЗСА. Влітку 1990 року з „Медікусом" брали участь у міжнародному фестивалі „Ракмуд—1990" в Південній Каролайні. Восени виступали в Норвегії... Літом і восени ц. р. разом з „Медікусом" виступали в різних куточках Америки".

Які ж подальші плани? „За кілька днів вертаю на рідні землі. Мрію пішки сходити Карпатську Україну, почути, перейняти і відтворити цілюще багатство звуків сопілок і флоярок, а тоді передати це все нашим українським дітям".

Тут я розказав Миронові про перший і єдиний в діяспорі дитячий ансамбль сопілкарів „Фіялки", який я віднайшов у бразилійському місті Куритибі, керує ним молодша сестра Владики Кривого Єлисавета. Ансамбль є знаний по всіх країнах Південної Америки. Я привіз дітям втричі більше сопілок, ніж вони досі мали, але найбільше юні музиканти потребують професійної вчительської допомоги. Чи не міг би Мирон поїхати до Бразилії задля вишколу тих гарних діточок?

Сопілкар-віртуоз пообіцяв, що обов'язково це зробить.

Микола Чорний-Досінчук

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛЮТОГО 1992 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Avenue. Просимо взяти чисельну участь. — В. Марущак, рекр. секр.

ПОНЕДІЛОК, 17-го ЛЮТОГО 1992 р.

Перт Амбой, Н.Дж. Річні загальні збори 155-го Відділу Т-ва „Запорозька Січ" о годині 6-ій вечора в церковній залі Укр. Греко-Католицькій Церкві, на Paderewski Ave. в Перт Амбой. Просимо всіх членів прибути на збори. Буде вибір управи і плян праці на майбутнє. — **Ярослав Завійський,** секретар Відділу 155.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ЦЕЦИЛІЯ ШАФРАНСЬКА член УНС Відд. 259-го Т-ва ім. Рождества Пречистої Діви Марії в Чикаґо, Ілл. померла 5-го листопада 1991-го року на 74-му році життя. Нар. 1917 року в Кеноші, Ві. Членом УНС стала 1975 року. Залишила у смутку дітей: Розалію, Павла Бучка, Реймонда, Роберта, Варвару Пежек і 5 внуків. Похорон відбувся 9-го листопада 1991 року на цвинтарі Воскресення в Джастіс, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять

Юлія Ґуґлик, секр.

ЕВА ІВАНИК член УНС Відд. 37-го Т-ва „Любов" в Елизабет, Н.Дж. померла 4-го липня 1991 року на 70-му році життя. Нар. 9-го червня 1921 року на Україні. Залишила у смутку дочок: Віру Іваник і Стефанію Поверс; внука Давида Івана Поверс та ближчу і дальшу родину в Америці й на Україні. Похорон відбувся 8-го липня, 1991 року на цвинтарі св. Андрія Первозванного на С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Ольга Осередчук, секр.

ЯРОСЛАВА ФУРМАНЮК член УНС Відд. 221-го Т-ва ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл. померла 29-го жовтня 1991 року на 84-му році життя. Нар. 1907 року в Україні. Членом УНС стала 1956 року. Залишила у смутку сина, сестру, внуків і правнуків. Похорон відбувся 1-го листопада 1991 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Карачевський, секр.

ВОЛОДИМИР ДІЯКОН член УНС Відд. 321-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла у Фініксвілл, Па. помер 28-го жовтня 1991 року на 76-му році життя. Нар. 8-го грудня 1914 року в селі Малачів, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Гелен. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла у Феніксвілл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА ГІРНЯК член УНС Відд. 81-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла в Балтимор, Мд. померла 18-го жовтня 1991 року на 89-му році життя. Нар. 1901 року в Україні. Членом УНС стала 1955 року. Залишила у смутку дітей: Таню Білинську з мужем Александром, Емілію Гудиму з мужем Богданом, Мар'яна Лисюка з дружиною Марією, Богдана Ласюка з дружиною Розалією і Ореста Ласюка, шестеро внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 21-го жовтня 1991 року на цвинтарі св. Михаїла в Балтимор, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!

Антін Лукіянчук, секр.

ІВАН ЗАБИТОВСЬКИЙ член УНС Відд. 277-го Т-ва ім. Івана Хрестителя в Гартфорді, Конн. помер 4-го листопада 1991 року на 74-му році життя. Нар. 1917 року в Україні. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку дружину Марію, пасерба Романа, дочку, внуків і правнуків і сестру в Україні. Похорон відбувся 6-го листопада 1991 р. на цвинтарі св. Михаїла в Ґлестонбурі, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Гладун, секр.

АНТІН ЯВОРСЬКИЙ член УНС Відд. 277-го Т-ва ім. Івана Хрестителя в Гартфорді, КТ помер 23-го жовтня 1991 року на 91-му році життя. Нар. 1900 року в Україні. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дружину Юзефу і брата в Україні. Похорон відбувся на Maple Hill Cedar Hill Cemetery **в Гартфорді, Конн.**

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Гладун, секр.